

Memo

Onderwerp: Tabellen aantal verkeersdoden op hoofdwegennet 2015-2020 naar wegtype en limietwijziging 16 maart 2020

Projectnummer: 51005288

Datum: 19-05-2021

Algemeen: De aantallen verkeersdoden zijn relatief laag. De variatie per jaar kan zodoende enorm zijn, ook zonder directe oorzaak. Al te snel conclusies trekken dient voorkomen te worden. Wel is sprake van een richtinggevend e indicatie.

In het kort:

1. Ruim een kwart minder verkeersdoden op hoofdwegennet in 2020 ten opzichte van vorige jaren: grootste daling op autosnelwegen met limietwijziging
2. Ook in de avond- en nachtperiode daling op autosnelwegen met limietwijziging
3. Daling op autosnelwegen met limietwijziging vooral bij enkelvoudige ongevallen zichtbaar

1. Ruim een kwart minder verkeersdoden op hoofdwegennet in 2020 ten opzichte van vorige jaren: grootste daling op autosnelwegen met limietwijziging

- In tabel 1.1 is het algemene beeld voor alle perioden van de dag en alle perioden van het jaar weergegeven: er is sprake van ruim een kwart minder verkeersdoden op het hoofdwegennet in 2020 ten opzichte van vorige jaren. De grootste daling is zichtbaar op autosnelwegen met limietwijziging.
- Op basis van tabel 1.2 lijkt voor de *geïsoleerde periode* van de limietverlaging (*overdag 06-19u en 16 maart-december*) in 2020 een nog sterker positief verschil (-55%) op autosnelwegen waar de limiet gewijzigd is aanwezig te zijn dan op autosnelwegen waar de limiet niet is gewijzigd (-7%) en op Rijks-N-wegen (waar een toename zichtbaar is: +16%).
- De daling van het aantal verkeersdoden op autosnelwegen zonder limietwijziging (-7%) ligt in lijn met de ontwikkeling van de verkeersprestatie (-13%). De daling op autosnelwegen met limietwijziging (-55%) is dus groter dan op grond van de ontwikkeling in verkeersprestatie zou mogen worden verwacht. Weggebruikers op autosnelwegen met limietwijziging hebben overdag hun snelheid naar beneden bijgesteld (-8 tot -10%).

Tabel 1.1: Totaal aantal verkeersdoden op hoofdwegennet (HWN), naar wegtype en limiet wel/niet op 16 maart 2020 gewijzigd

Verkeersdoden (niet ongevallen) HWN	2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddelde 2015-2019	2020	Vershil 2020 vs 2015-2019 (%)	Vershil verkeersprestatie 2020 vs 2015-2019	Vershil gereden snelheid 2020 vs 2019
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet gewijzigd in 2020	61	50	43	46	39	47,8	30	-37%	-14%	-
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet NIET gewijzigd in 2020	9	9	13	13	21	13,0	9	-31%		
Rijks-N-wegen ¹	9	14	15	12	13	12,6	14	+11%		
Subtotaal limiet NIET gewijzigd	18	23	28	25	34	25,6	23	-10%		
Autosnelweg niet-hoofdrijbaan (opritten, afritten, v erbindingsbogen, kruispunten etc.)	3	7	6	10	6	6,4	5	-22%		
Totaal hoofdwegennet*	82	80	77	81	79	79,8	58	-27%		

* Aantallen sluiten aan bij de door SWOV gepubliceerde aantallen alsmede bij de cijfers op <https://www.rijkswaterstaat.nl/wegen/wegbeheer/onderzoek/verkeersveiligheid-en-ongevallencijfers/actuele-verkeersongevalle ncijfers>

Tabel 1.2: Selectie aantal verkeersdoden uit tabel 1.1 - isolatie van periode waarin de snelheidsverlaging in 2020 gold: alleen ongevallen in de periode 16 maart-december van 06-19u (zowel 2020 als voorgaande jaren)

Verkeersdoden (niet ongevallen) HWN, alleen dagperiode (06-19u) in periode 16 maart t/m december	2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddelde 2015-2019	2020	Vershil 2020 vs 2015-2019 (%)	Vershil verkeersprestatie 2020 vs 2015-2019	Vershil gereden snelheid 2020 vs 2019
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet gewijzigd in 2020	34	20	24	24	21	24,6	11	-55%	-13%	-8% tot -10%
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet NIET gewijzigd in 2020*	3	5	5	7	7	5,4	5	-7%		-0,5%
Rijks-N-wegen	6	12	10	7	8	8,6	10	+16%		
Subtotaal limiet NIET gewijzigd	9	17	15	14	15	14,0	15	+7%		
Autosnelweg niet-hoofdrijbaan (opritten, afritten, v erbindingsbogen, kruispunten etc.)	3	2	4	7	1	3,4	2	-41%		
Totaal hoofdwegennet	46	39	43	45	37	42,0	28	-33%		

¹ Het aantal verkeersdoden op Rijks-N-wegen in 2020 ligt in lijn met die van de periode 2016-2019. De stijging van 11% in 2020 ten opzichte van de periode 2015-2019 komt vooral doordat het aantal verkeersdoden in 2015 met 9 lager was.

2. Oók in de avond- en nachtperiode daling op autosnelwegen met limietwijziging

- Uit tabel 1.3 is het beeld op te maken dat óók in de avond- en nachtperiode een daling (weliswaar een minder sterke daling dan in de periode overdag) zichtbaar is op autosnelwegen met limietwijziging. Weggebruikers hebben ook in deze periode hun snelheid naar beneden bijgesteld (-2 tot -3%).

Tabel 1.3: Selectie aantal verkeersdoden uit tabel 1.1 - alleen ongevallen in de periode 16 maart-decembervan 19-06u (zowel 2020 als voorgaande jaren)

Verkeersdoden (niet ongevallen) HWN, alleen nachtperiode (19-06u) in periode 16 maart t/m december	2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddelde 2015-2019	2020	Vershil 2020 vs 2015-2019 (%)	Vershil verkeersprestatie 2020 vs 2015-2019	Vershil gereden snelheid 2020 vs 2019
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet gewijzigd in 2020	18	15	13	20	9	15,0	10	-33%	-19%	-2% tot -3%
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet NIET gewijzigd in 2020*	5	1	4	3	8	4,2	4	-5%		-0,2% tot 0,3%
Rijks-N-wegen	1	1	2	0	5	1,8	2	+11%		-
Subtotaal limiet NIET gewijzigd	6	2	6	3	13	6,0	6	+0%		-
Autosnelweg niet-hoofdrijbaan (opritten, afritten, verbindingbogen, kruispunten etc.)	0	0	2	2	5	1,8	2	+11%		-
Totaal hoofdwegen	24	17	21	25	27	22,8	18	-21%		

3. Daling op autosnelwegen met limietwijziging vooral bij enkelvoudige ongevallen zichtbaar

- Uit tabel 1.4 blijkt dat de daling van -55% in aantal verkeersdoden op autosnelwegen met limietwijziging in 2020 niet zozeer ligt in de kop/staart ongevallen maar vooral in de enkelvoudige ongevallen (eenzijdig, losse en vaste voorwerpen). Het lijkt er echter op dat ook in de jaren 2018 en 2019 al sprake was van een dalende trend ten opzichte van de jaren 2015 en 2016. Mogelijk zijn hier de effecten van het programma Veilige Bermen zichtbaar, die worden versterkt door de snelheidsafname. Doordat een groter deel van het verkeer wordt afgewikkeld bij een snelheidslimiet van 100 km/u is de benodigde obstakelvrije afstand niet 13 maar 10 meter. Als weggebruikers van de weg raken, is de kans op dodelijke slachtoffers minder groot.

Tabel 1.4: Selectie aantal verkeersdoden uit tabel 1.2 - isolatie van autosnelwegen hoofdrijbaan waarop limiet is gewijzigd in 2020 met onderscheid naar aard ongeval (zowel 2020 als voorgaande jaren)

Verkeersdoden (niet ongevallen) op autosnelwegen hoofdrijbaan-limiet gewijzigd in 2020, alleen dagperiode (06-19u) in periode 16 maart t/m december	2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddelde 2015-2019	2020	Vershil 2020 vs 2015-2019 (%)
Enkelvoudig (eenzijdig, los en vast voorwerp)	18	10	13	7	7	11,0	4	-64%
Flank	0	0	0	1	0	0,2	0	-
Frontaal	1	2	0	0	0	0,6	0	-
Kop/staart	5	5	7	8	9	6,8	6	-12%
Overig (geparkeerd voertuig, voetganger)	0	1	3	2	2	1,6	0	-
Onbekend	10	2	1	6	3	4,4	1	-77%
Totaal autosnelweg-limiet gewijzigd in 2020	34	20	24	24	21	24,6	11	-55%

4. Aantal rijstroken

Tabel 1.5: Tabel 1.2 aangevuld met aantal rijstroken

Verkeersdoden (niet ongevallen) HWN, alleen dagperiode (06-19u) in periode 16 maart t/m december	2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddelde 2015-2019	2020	Vershil 2020 vs 2015-2019 (%)	Vershil verkeersprestatie 2020 vs 2015-2019	Vershil gereden snelheid 2020 vs 2019
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet gewijzigd in 2020	34	20	24	24	21	24,6	11	-55%	-13%	-8% tot -10%
2 rijstroken	24	17	23	21	18	20,6	11	-47%		
3 rijstroken	9	3	1	3	2	3,6	0	↓		
Meer dan 3 rijstroken	1	0	0	0	1	0,4	0	↓		
Autosnelweg hoofdrijbaan-limiet NIET gewijzigd in 2020*	3	5	5	7	7	5,4	5	-7%		-0,5%
2 rijstroken	2	5	3	5	1	3,2	2	-38%		
3 rijstroken	1	0	1	2	2	1,2	2	67%		
Meer dan 3 rijstroken	0	0	1	0	4	1	1			
Rijks-N-wegen	6	12	10	7	8	8,6	10	+16%		
Subtotaal limiet NIET gewijzigd	9	17	15	14	15	14,0	15	+7%		
Autosnelweg niet-hoofdrijbaan (opritten, afritten, verbindingbogen, kruispunten etc.)	3	2	4	7	1	3,4	2	-41%		
Totaal hoofdwegennet	46	39	43	45	37	42,0	28	-33%		